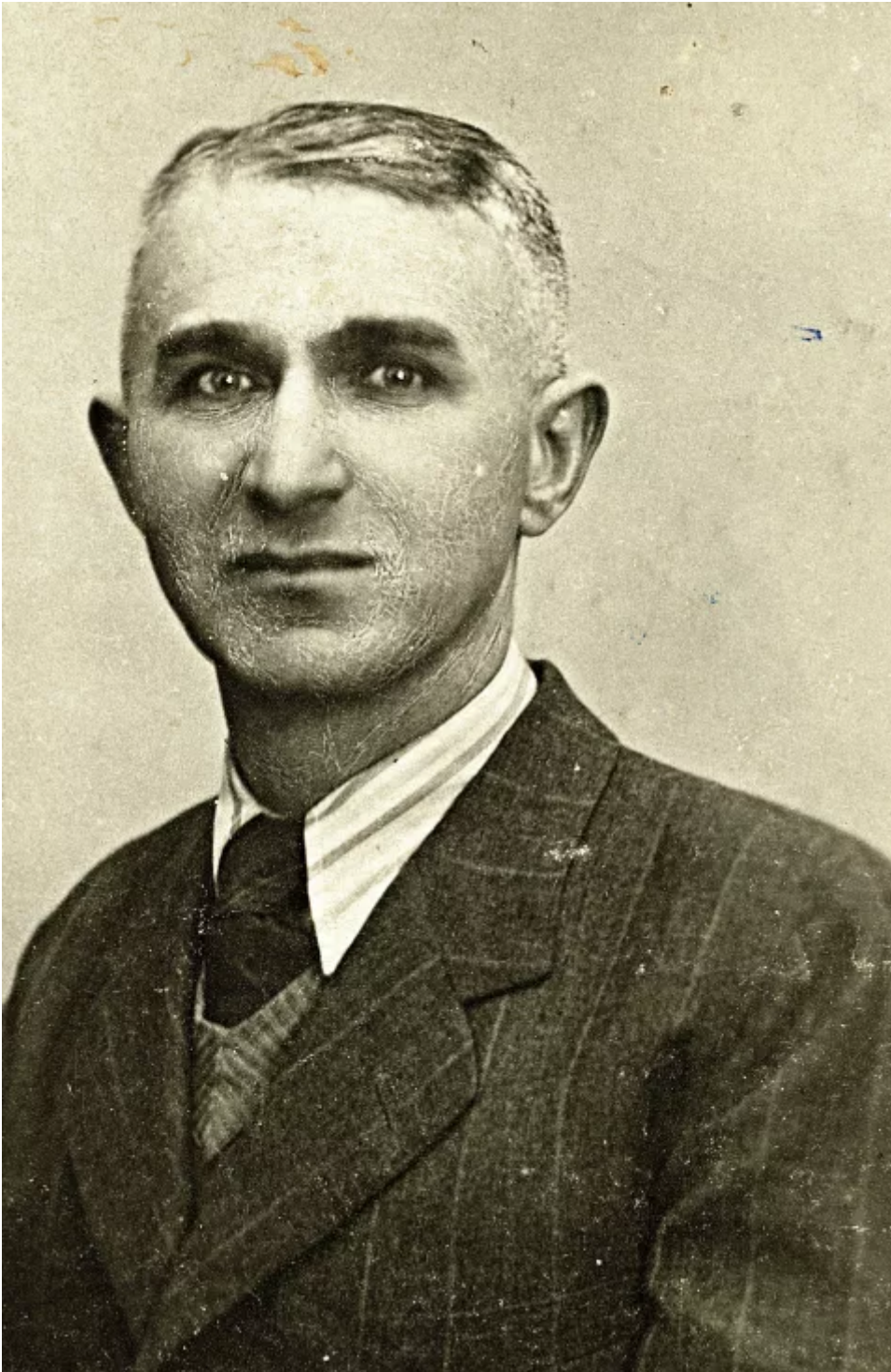


Bihari Lajos Portréja



Édesapám fényképe 1942-ben, ami munkaszolgálatos igazolványára készülhetett. Ő Karcagon volt kényszermunkán. 1944. március 19-én iskolába indultam. Mindenki az osztályteremben volt már, amikor az igazgató bejött. Felálltunk, de ő ahelyett, hogy elkezdte volna az órát, azt mondta nekünk, hogy a legrövidebb úton menjünk haza, és ne kérdezzük, hogy miért. Fogalmunk sem volt róla, hogy mi történik, de mivel nagyon tiszteltük, szót fogadtunk. Amikor hazaértem, anyám meglepődve nézett rám. 'Hogyhogy ilyen korán jöttél?' - kérdezte. Mondtam neki, hogy az osztályfőnök magyarázat nélkül hazaküldött mindenkit. Egy óra múlva a rádióból tudtuk meg, hogy a németek megszállták Budapestet. Nekem ekkor kezdődött a második világháború. Anyámmal

együtt csillagos házba kerültünk. Egy kis idő múlva elvitt egy intézetbe, ahol zsidó gyerekeket bűjtattak. Egyik este hallottam, hogy a felnőttek arról beszélnek, hogy mindnyájunkat a gettóba fognak vinni. Egy barátommal elhatároztuk, hogy megszökünk. Szinte nem is volt rá időnk, hogy átgondoljuk, hová mehetünk, olyan gyorsan megléptünk, ahogy csak tudtunk. Borzalmas éjszaka volt, zuhogott az eső, teljesen átázott a ruhánk. Különösen az enyém, mert beleestem egy pocsolóba. Valahogy leértünk a Moszkva térre, és felugrottunk egy villamosra. Tömve volt, és hamarosan elvesztettem a barátomat szem elől. Sohasem tudtam meg, hogy mi történt vele. Mire a villamos az Apponyi térre érkezett, majdnem teljesen kiürült. Egyetlen ember ült a közelemben, ráadásul egyenruhában. Amikor észrevett, elindult felém. Annyira megijedtem hogy leugrottam a mozgó villamosról. Hogy ez az ugrás mentette-e meg az életemet vagy nem, soha nem fogom már megtudni. Irén nénihez mentem, apám kikeresztelkedett nővéréhez, aki egy keresztényhez ment férjhez. Ők próbáltak szereztek nekem hamis keresztény papírokat, de nem sikerült nekik. Így megkerestem anyámat és a felszabadulásig vele voltam a gettóban. Mindketten szerencsésen felszabadultunk. Apám, aki munkaszolgálatban volt, szintén túlélte a háborút.